

LIETUVOS ŠVIETIMO ŠUOLIS EBPO GEROVĖS INDEKSE

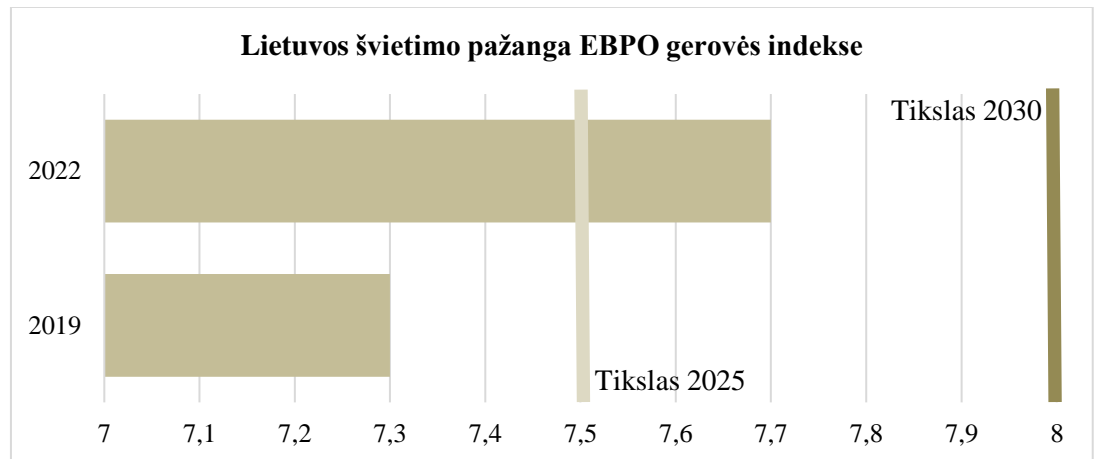
Pagrindiniai klausimai:

■ Kokia Lietuvos švietimo pažanga EBPO gerovės indekse?

■ Kokie švietimo rodikliai svarbūs Gerovės indekse?

■ Kaip sekasi kaimynėms Estijai, Latvijai ir Lenkijai?

■ Kokia Gerovės indekso kilmė?

1 pav. Lietuvos švietimo pažanga EBPO gerovės indekse

Naujausiais EBPO gerovės indekso (angl. *Better Life Index*) duomenimis, Lietuvos švietimo būklė EBPO šalių kontekste vertintina gana aukštai. Indekse Lietuvos švietimo vertinimas pagerėjo nuo 7,3 iki 7,7 (iš 10 galimų) balo ir pakilta į 13-ą vietą (buvo 18-a). Be to, pagal Nacionalinį pažangos planą jau viršijome 2025 m. Lietuvos siekį (7,5).

Lietuva padarė pažangą švietimo srityje ir atsidūrė vienoje gretoje su Nyderlandais ir Japonija. Palyginti su ankstesniais metais, Lietuva pralenkė Šveicariją, Vokietiją, Norvegiją ir Airiją.

Kaimynai estai – 8,2 (4-a vieta, buvo 3-ia), latviai – 7,5 (17-a vieta, buvo – 19-a), lenkai – 8,1 (6-a vieta, buvo – 9-a) balo.

Gerovės indekse švietimas ir toliau išlieka vienu iš labiausiai Lietuvą aukštyn keliančiu rodikliu. Tokį patį 7,7 balo įvertinimą gavo tik dar viena indekso sritis – darbo ir poilsio balansas. Visų kitų įvertinimai žemesni: pajamos (2,7), sveikata (4,1), pilietinis aktyvumas (4,7), pasitenkinimas gyvenimu (5,1), bendruomenė (5,5), būstas ir išlaidos (5,8), saugumas (6,7)¹, aplinka (6,9), darbas (7) (plačiau žr. 4 pav.).

Švietimą indekse charakterizuoja trys rodikliai. Geriausiai Lietuva atrodo pagal **gyventojų išsilavinimo** rodiklį (kokia dalis gyventojų turi bent vidurinį arba ir aukštąjį išsilavinimą). Pagal šį rodiklį (**94 proc.**) esame ketvirti tarp EBPO šalių ir lenkiame šalių vidurkį (**79 proc.**). Dešimtį esame pagal bendrą vidutinę mokymosi trukmę (18,5 metų) ir tai šiek tiek geriau nei EBPO vidurkis (18 metų). Aštuoniais taškais (480) atsiliekame nuo EBPO šalių vidurkio (488) Tarptautiniame penkiolikmečių tyrime PISA.

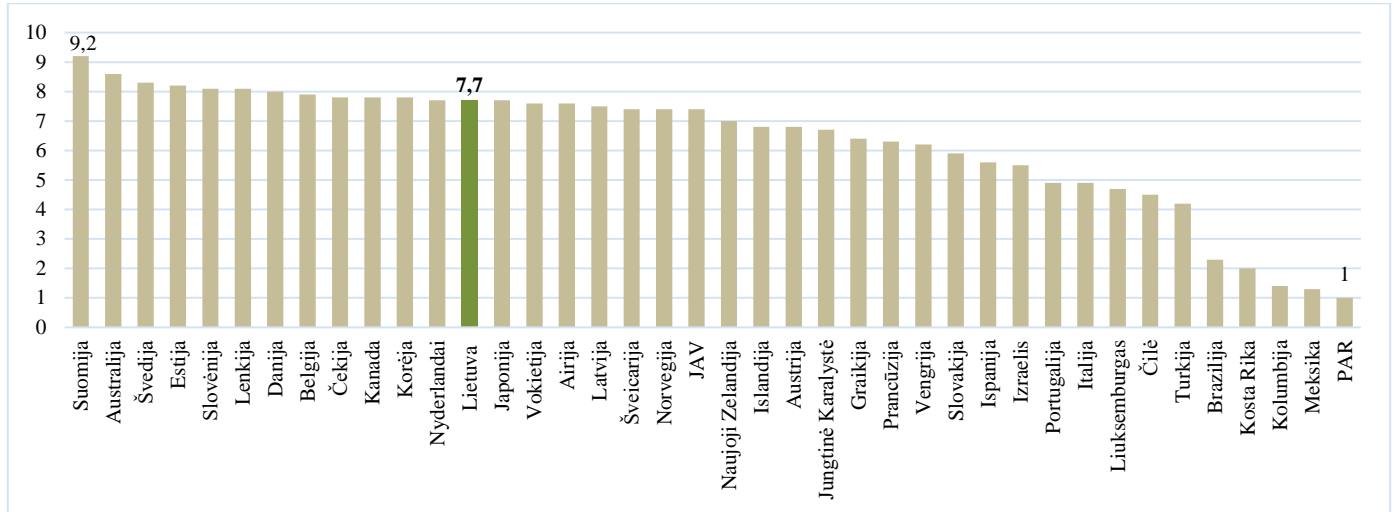
Gerovės indekse daugelio šalių švietimas įvertintas panašiai ir **iki prizinės vietos Lietuvai tetrūksta 0,5 balo**. Palyginti, Lietuvos švietimas pagerėjo 0,4 balo. Ir tai nemažas pozityvus poslinkis kitų šalių kontekste. Bendrame EBPO šalių reitinge švietimas yra 13 vietoje.

Nacionaliniame pažangos plane Lietuva išsikėlė strateginį tikslą didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams. Pagrindiniu sėkmės rodikliu pasirinktas švietimo būklės įvertinimas EBPO gerovės indekse. Taigi matome, kad Lietuvos švietimas pagerėjo ir ne tik pasiekė, bet ir viršijo (7,7) 2025 metams numatytą siekį (7,5). Lietuvos žmonės gana noriai mokosi ir pasižymi aukštu išsilavinimo lygiu. Kiek pasitempus gerinant mokinių pasiekimus, nesunkiai būtų pasiektas ir 2030 metams išsikeltas tikslas.

¹ EBPO vertino iki Rusijos invazijos į Ukrainą.

2 pav. EBPO šalių ir partnerių švietimas Gerovės indekse

3 pav. EBPO gerovės indekso švietimo rodikliai

RODIKLIS	LIETUVA	LATVIJA	ESTIJA
Bendras indeksas	7,7	7,5	8,2
25–64 m. asmenų, turinčių bent vidurinį išsilavinimą, dalis, proc.	94	89	91
Bendra mokymosi nuo 5 iki 39 m. amžiaus trukmė, metais	18,5	18,2	17,6
Mokinių skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo pasiekimų vidurkis pagal PISA	480	487	526

4 pav. Lietuvos ir aukščiausi / žemiausi balai Gerovės indekse

INDEKSO SRITYS	LT	AUKŠČIAUSI BALAI	ŽEMIAUSI BALAI
Švietimas	7,7	Suomija	9,2
Būstas ir išlaidos	5,8	JAV	8,6
Pajamos	2,7	Liuksemburgas	9,3
Darbas	7,0	Islandija	9,7
Bendruomenė	5,5	Islandija	10
Aplinka	6,9	Švedija	9,8
Pilietiškumas	4,7	Australija	8,9
Sveikata	4,1	Kanada	9,5
Pasitenkinimas	5,1	Suomija	10
Saugumas	6,7	Norvegija	9,9
Darbas / poilsis	7,7	Italija	9,4

Apie EBPO gerovės indeksą

Pastaruoju metu daug diskutuojama apie visuomenės gerovės matavimą: ar turtas yra svarbus, ar turėtume žiūrėti į kitus dalykus, pavyzdžiui, darbo ir likusio gyvenimo pusiausvyrą? Anot EBPO, Gerovės indeksu siekiama įtraukti piliečius į šias diskusijas ir suteikti jiems daugiau galimybių būti informuotiems ar įsitraukti į politikos formavimo procesą. EBPO nesiekia surūšiuoti šalių ir net leidžia suformuoti savo indeksą, kiekvienai gerovės sričiai suteikiant svorį pagal savo nuostatas pabrėžiant aspektą, reikšmingą šalies gerovei. Indeksas buvo sukurtas šio amžiaus pirmajame dešimtmetyje po kelerius metus trukusių pasaulinių forumų dėl visuomenių pažangos sampratos (angl. *Progress of Societies*). Forumus organizavo EBPO, dalyvavo ir kitos tarptautinės organizacijos, tokios kaip Europos Komisija, Jungtinės Tautos, UNESCO, UNICEF, Pasaulio bankas, Islamo bendradarbiavimo organizacija. Forumuose dalyvavo visi žemynai (išskyrus Antarktidą).

Daugiau informacijos: <https://www.oecdbetterlifeindex.org/topics/education/>

ŠVIETIMO PROBLEMAS ANALIZĖ – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinių serija, skirta politikams, savivaldybių švietimo padalinii specialistams ir plačiajai visuomenei, nušviečianti kylančias ir sprendžiamas švietimo problemas. Serijoje „Švietimo problemos analizė“ pateikiama glausta, konkreti ir aktuali švietimo sistemos funkcionavimo analizė.

Signalinis leidinys – minimalios apimties švietimo problemos analizė, kuria siekiama tik atkreipti dėmesį į problemą.

Pasiūlymus, pastabas ar komentarus prašome siųsti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginių programų skyriaus vedėjui Ričardui Ališauskui (Ricardas.Alisauskas@smsm.lt).

Analizę parengė **Ričardas Ališauskas**, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginių programų skyriaus vedėjas, vyriausioji patarėja **Rita Dukynaitė** ir vyriausioji specialistė **Ugnė Cibulskaitė**.

LIETUVOS ŠVIETIMO ŠUOLIS EBPO GEROVĖS INDEKSE

2022-03-11